

УДК 378.37.01 : 343.82 (477)

**СУТНІСТЬ, ОСОБЛИВОСТІ ЗМІСТУ ТА ХАРАКТЕРИСТИКА СТРУКТУРНИХ
КОМПОНЕНТІВ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ОФІЦЕРІВ ДЕРЖАВНОЇ
ПЕНІТЕНЦІАРНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ**

П.В.Дармограй

У статті розкрито зміст професійної компетентності офіцера установ виконання покарань, що обумовлений цілями й завданнями пенітенціарної служби, соціальним замовленням суспільства. Професійну компетентність офіцерів пенітенціарної служби автор трактує як інтегративну особистісну властивість, що охоплює їхні цінності, прагнення та мотиви професійної діяльності, правові, управлінські, спеціальні, психолого-педагогічні та комунікативні знання й уміння, професійно важливі правові якості та дозволяє ефективно організувати діяльність установи виконання покарань і взаємодіяти із внутрішнім та зовнішнім середовищем. Детально охарактеризовано структуру професійної компетентності офіцера пенітенціарної служби, що охоплює ціннісно-особистісний, когнітивно-змістовий та діяльнісно-рефлексивний компоненти.

Ключові слова: офіцер пенітенціарної служби, професійна компетентність, ціннісно-особистісний, когнітивно-змістовий та діяльнісно-рефлексивний компоненти.

**СУЩНОСТЬ, ОСОБЕННОСТИ СОДЕРЖАНИЯ И ХАРАКТЕРИСТИКА СТРУКТУРНЫХ
КОМПОНЕНТОВ ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ КОМПЕТЕНТНОСТИ ОФИЦЕРОВ
ГОСУДАРСТВЕННОЙ ПЕНИТЕНЦИАРНОЙ СЛУЖБЫ УКРАИНЫ**

П.В.Дармограй

В статье раскрыто содержание профессиональной компетентности офицера учреждений исполнения наказаний, обусловлен целями и задачами пенитенциарной службы, социальным заказом общества. Профессиональную компетентность офицеров пенитенциарной службы автор трактует как интегративной личностное свойство, охватывающей их ценности, стремления и мотивы профессиональной деятельности, правовые, управленческие, специальные, психолого-педагогические и коммуникативные знания и умения, профессионально важные правовые качества и позволяет эффективно организовывать деятельность учреждения исполнения наказаний и взаимодействовать с внутренним и внешней средой. Подробно охарактеризованы структуру профессиональной компетентности офицера пенитенциарной службы, охватывает ценностно-личностный, когнитивно-содержательный и деятельно-рефлексивный компоненты.

Ключевые слова: офицер пенитенциарной службы, профессиональная компетентность, ценностно-личностный, когнитивно-содержательный и деятельно-рефлексивный компоненты.

**ESSENCE, CONTENT FEATURES AND CHARACTERISTICS OF THE STRUCTURAL
COMPONENTS OF PROFESSIONAL COMPETENCE OF OFFICERS OF THE STATE
PENITENTIARY SERVICE OF UKRAINE**

P.V.Darmogray

The article deals with the content of the professional competence of officers of penal institutions, which is due to goals and objectives of the prison service, the social order of society. The author interprets professional competence of the officers of Penitentiary Service as an integrative personal quality, covering their values, aspirations and motivations of professional activities, legal, administrative, special psychological, educational and communication knowledge and skills, professionally important qualities which allow effectively organize the activities of penal institutions and interact with internal and external environment. The structure of professional competence of prison service officers, covering the value and personal (concerning the cadets' values recognition of professional activities, the vision of the meaning of their future job, attitude to learning and the formation of professional competence, professional orientation of cadets' training, their motivation to self-cognition and self-development), cognitive and contextual (covering legal, psychological and pedagogical knowledge, knowledge of fundamentals of penal institutions management activities and its organization and knowledge as for economic, informational and analytical, special investigative work organization) and action and reflective components (special skills, ability of «dynamic security», analytical and research skills, organizational and reflexive skills) has been described in detail.

Keywords: officer of the prison service, professional competence, value and personal, cognitive and contextual, action and reflective components.

Постановка проблеми в загальному вигляді. У наш час зміни в пенітенціарній системі України, наближення її до європейських стандартів обумовили необхідність пошуку нових підходів до системи відбору й підготовки кадрів. Поліпшення кадрового забезпечення органів кримінально-виконавчої системи визначено одним із основних напрямів її реформування. Про це свідчать такі нормативно-правові акти, що регламентують підготовку пенітенціарного персоналу, як Програма подальшого реформування та державної підтримки кримінально-виконавчої системи, Закон України «Про Державну кримінально-виконавчу службу України», а також Указ Президента України «Про Концепцію реформування ДКВС України» та ін. У цьому контексті важливе значення має формування в майбутніх офіцерів пенітенціарної служби професійної компетентності як важливої передумови успішної реалізації ними професійних завдань в установах виконання покарань.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, у яких започатковано вирішення зазначеної проблеми та на які опирається автор. Дослідники на сьогодні в структурі професійної компетентності виокремлюють декілька компонентів. Зокрема І. Зимня зазначає, що компетентність як актуальна особистісна якість та соціально-професійна характеристика людини ґрунтується на знаннях. Окрім цього, компонентами компетентності, на думку вченої, є, по-перше, готовність до прояву компетентності (мотиваційний аспект), тобто мобілізація суб'єктних сил; по-друге, володіння знанням змісту компетентності (когнітивний аспект); по-третє, досвід прояву компетентності в різноманітних стандартних і нестандартних ситуаціях (поведінковий аспект); по-четверте, ставлення до змісту компетентності й об'єкта її застосування (ціннісно-значеннєвий аспект); по-п'яте, емоційно-вольова регуляція прояву компетентності [3, с. 20-27].

О. Коба, зі свого боку, трактує професійну компетентність офіцера внутрішніх справ як складне інтегральне утворення, що охоплює когнітивний (професійні знання), ціннісний (корпоративні цінності та культура), функціонально-діяльнісний (професійні уміння та досвід їх застосування), а також особистісний (професійно важливі якості, сформовані на основі професійних здібностей, професійної мотивації) компоненти [4].

На думку Ю. Гагаріна, готовність начальника установи до виховної роботи із засудженими є інтегративним психолого-педагогічним особистісним утворенням, що охоплює знання в сфері педагогіки, психології, філософії, права, організації й управління, орієнтовані на виховний процес в установі виконання покарань; його мотиваційну, морально-орієнтаційну, пізнавально-операційну, емоційно-вольову, рефлексивно-оцінну сфери внутрішнього світу, а також уміння й навички психолого-педагогічного спілкування й конструктивний стиль взаємин з різними категоріями засуджених [1, с. 14-15].

Учений А. Хасіятуллін вважає, що професійно-правову компетентність офіцера установи виконання покарань можна визначити як його особистісну властивість, що дозволяє ефективно взаємодіяти із внутрішнім професійно-правовим середовищем установи та із зовнішнім соціально-правовим середовищем суспільства завдяки правовим знанням і вмінням, правовій свідомості й професійно важливим правовим якостям [10, с. 11].

На думку В. Костенка, професійна компетентність молодшого начальницького складу кримінально-виконавчої служби – це інтегральна професійно-особистісна характеристика, яка проявляється в пенітенціарній діяльності на основі загальнокультурних, соціальних, духовних принципів та принципів «динамічної безпеки» і передбачає сформованість професійних знань, умінь та навичок, професійно важливих особистісних якостей та досвіду, належного рівня розвитку самосвідомості та здатність мобілізувати (адекватно застосувати) ці знання, уміння й досвід у конкретній соціально-професійній ситуації [5, с. 71-72].

Загалом дослідники розглядають компетентність як інтегративне утворення, що містить низку компонентів, зокрема ціннісний, мотиваційний, особистісний, когнітивний, діяльнісний та рефлексивний.

Метою статті є визначення сутності, особливостей змісту та характеристика структурних компонентів професійної компетентності офіцерів Державної пенітенціарної служби України.

Виклад основного матеріалу дослідження. З урахуванням результатів досліджень вчених (І. Зимня, Ю. Гагарін, О. Коба, В. Костенко, А. Хасіятуллін та ін.) у структурі професійної компетентності офіцерів пенітенціарної служби можна виокремити три компоненти: ціннісно-особистісний, когнітивно-змістовий та діяльнісно-рефлексивний. Зокрема щодо важливості першого та другого компонентів слід вказати на слова інспектора Головного тюремного управління Російської імперії М. Лучинського, одного з визнаних фахівців пенітенціарної науки. Визначаючи вимоги до тюремного персоналу, він зазначав, що для цього «...необхідні повага до закону, невідступна чесність, мужність і стійкість характеру, ґрунтовне знання статуту служби, глибока безпосередня обізнаність з арештантським середовищем і, нарешті, серйозні господарські й технічні знання» [6, с. 17].

Ціннісно-особистісний компонент професійної компетентності стосується визнання курсантами цінностей професійної діяльності, бачення сенсу своєї майбутньої роботи, ставлення до засвоєння знань та формування професійної компетентності. Цей компонент також характеризує професійну спрямованість навчальної діяльності курсантів, їхню мотивацію до самопізнання.

Значення цього компонента професійної компетентності обумовлене тим, що професійна діяльність офіцера органів внутрішніх справ характеризується високим ступенем соціальної відповідальності та необхідністю дотримуватись відповідних ціннісних орієнтацій. Для дієвого перевиховання громадян, які скоїли правопорушення, офіцер пенітенціарної служби повинен визнавати цінності права, розуміти й приймати духовний смисл закону. Важливе значення для нього мають також гуманістичні цінності, гуманістичний світогляд, духовність і людяність. У цьому контексті серед значимих цінностей офіцера пенітенціарної служби вчені В. Синьов, Г. Радов, О. Северова, В. Кривуша, В. Любченко та ін., які започаткували основи сучасної пенітенціарної педагогіки, називають ціннісні установки педагогіки співробітництва. Учені вважають, що в наш час важливо будувати взаємодію персоналу установи виконання покарань і засудженого з позицій педагогіки співробітництва. Метою цієї роботи має бути, на думку науковців, «олюднення» особистості людини, яка переступила межу закону. Подібне бачення взаємодії офіцера пенітенціарної установи та засудженого вимагає від офіцера відповідного психологічного налаштування на якісно новий тип відносин. Серед важливих особистісних установок офіцера пенітенціарної служби В. Синьов називає такі, як неупереджена увага до особистості будь-якого засудженого з усіма його складностями, суперечностями (що протистоїть тенденції запрограмованого несприйняття засудженого); пошук позитивного в особистості та опора на нього в процесі ресоціалізації; оптимістичний прогноз в оцінці перспектив особистісних змін засудженого та ін. [9]. Зазначені ціннісні установки педагогіки співробітництва можна також вважати провідними ціннісними орієнтирами професійної діяльності офіцера пенітенціарної служби, важливими складовими ціннісно-особистісного компонента його професійної компетентності. Окрім того, цей компонент охоплює сукупність здібностей і якостей майбутнього офіцера пенітенціарної служби, необхідних для ефективного виконання професійної діяльності, належної взаємодії з іншими людьми та самим собою.

Своєю чергою значення іншого компонента професійної компетентності офіцера пенітенціарної

служби – когнітивно-змістового – обумовлене сучасною соціокультурною ситуацією, коли зростають вимоги до особистісних і ділових якостей фахівця: на перший план виходять фундаментальність знань, уміння працювати з великим обсягом суперечливої інформації, оцінювати нестандартні ситуації й оперативно приймати необхідні рішення. Зважаючи на характер професійної діяльності представника пенітенціарної служби, серед знань, що ними повинен володіти офіцер, слід вказати на знання, необхідні для виконання кримінально-виконавчої, адміністративної, соціально-педагогічної, оперативно-розшукової діяльності та ін. Насамперед слід акцентувати на правових знаннях. С. Сливка підкреслює, що саме правові знання та ідеї стають для правоохоронця відправною точкою вдосконалення його професійної майстерності [8, с. 190].

Важливе значення має знання кримінально-виконавчого законодавства, що передбачає необхідність суворого дотримання гарантій захисту від катувань, насильства й іншого жорстокого або такого, що принижує людську гідність, поводження із засудженими. Представник пенітенціарної служби повинен знати, відповідно до Закону «Про Державну кримінально-виконавчу службу України», Кримінального кодексу та інших нормативно-правових актів мету, принципи та зміст діяльності кримінально-виконавчої системи [7]. Важливість цих знань пов'язана з тим, що специфіка установ виконання покарань полягає у всеохопному правовому регулюванні всіх елементів виховної системи, зокрема навчальної, виробничої, побутової й інших сфер життя засуджених, службової діяльності співробітників, взаємин між співробітниками, засудженими й родичами, у послідовній правовій регламентації усіх відносин, що виникають при виконанні кримінального покарання. Саме чітке знання правових норм персоналом пенітенціарної служби необхідне для вироблення відповідного ставлення до закону і його виконання як засудженими, так і персоналом установ, формування дисциплінованості й відповідальності, уміння співвідносити свої потреби з потребами інших людей. Знання правових норм є гарантією дотримання законності при виконанні карного покарання, гарантування безпеки як засуджених, так і співробітників та інших осіб, що відвідують установи.

Таким чином, правові знання необхідні для відповідального ставлення офіцера до своїх обов'язків, належного підпорядкування чинному законодавству. В іншому випадку недостатня правова підготовленість персоналу пенітенціарної служби може призводити не тільки до зниження ефективності діяльності всієї пенітенціарної установи, але й до різних порушень законності.

Окрім правових, офіцер пенітенціарної служби повинен також мати ґрунтовні психолого-педагогічні знання. Значення психолого-педагогічних знань обумовлене самою природою роботи із засудженими. За своєю суттю й змістом ця робота є не лише діяльністю юридичною, але й психолого-педагогічною, що здійснюється тільки її властивими засобами, формами й методами. За правильної організації педагогічний вплив сприяє зміцненню режиму, підтримці необхідної дисципліни, залученню засуджених до праці, а загалом у контексті всієї роботи установи виконання покарань – виправленню засуджених. Загалом важливість психолого-педагогічних знань обумовлена тим, що представнику пенітенціарної служби доводиться мати справу з різноманітними життєвими ситуаціями, пов'язаними з долями різних людей, для розв'язання яких потрібні не тільки правові знання, але й знання особливостей міжособистісного спілкування, організації відповідного педагогічного впливу.

Далі слід вказати на важливість для офіцера пенітенціарної служби знань щодо основ управлінської діяльності й організації діяльності установи виконання покарань, особливостей організації господарської, інформаційно-аналітичної та оперативно-розшукової роботи. Це обумовлено тим, що офіцери установ виконання покарань вирішують цілий комплекс різнорівневих завдань, безпосередньо здійснюють управління всім життям і діяльністю підпорядкованих підрозділів та ув'язнених. Система взаємозалежних видів діяльності, що її повинен виконувати офіцер пенітенціарної служби, забезпечує належний рівень організації повсякденної діяльності установи виконання покарань та має яскраво виражений управлінський характер.

Важливе значення мають також знання стратегії і тактики своєї поведінки в напружених і відповідальних ситуаціях професійної діяльності, зокрема при фіксуванні правопорушень та виявленні потенційних рецидивних правопорушень, при аналізі ситуації вчинених правопорушень, проведенні заходів з метою запобігання рецидивних правопорушень та ін.

Таким чином, когнітивно-змістовий компонент професійної компетентності офіцерів пенітенціарної служби охоплює правові, психолого-педагогічні знання, знання основ управлінської діяльності й організації діяльності установи виконання покарань, а також організації господарської, інформаційно-аналітичної та оперативно-розшукової роботи.

Далі слід зазначити, що успішність професійної діяльності офіцерів пенітенціарної служби залежить також від того, якою мірою вони володіють засобами цієї діяльності, тобто системою відповідних умінь і навичок. Діяльнісний компонент професійної компетентності офіцерів пенітенціарної служби тісно пов'язаний з когнітивно-змістовим. Серед важливих спеціальних умінь, з огляду на вимоги законодавства

та завдання пенітенціарної служби, слід виокремити такі, як дотримання, використання й застосування на практиці вимог процесуального законодавства; уміння планувати й проводити роботу з попередження злочинів та інших правопорушень засуджених і осіб, що перебувають під вартою; організація постійного нагляду за поведінкою засуджених; уміння організувати взаємодію різних підрозділів установи з виконання покарань та інших правоохоронних органів при розв'язанні оперативних завдань та ін.

Окремо слід вказати на таку групу вмінь, які можна трактувати як уміння з «динамічної безпеки». Як зазначає Е. Койл у книзі «Підхід до управління в'язницею з позицій прав людини. Посібник для в'язничного персоналу», у наш час вже відійшла в минуле режимна безпека, що ґрунтується на замках і ключах. На думку вченого, сьогодні її потрібно доповнити безпекою, основою якої має бути всеохопне знання персоналом своїх засуджених і їхньої поведінки. Е. Койл підкреслює, що персонал, навчання якого ґрунтується на понятті динамічної безпеки, повинен розуміти, що запобігання безладдям, у т.ч. масовим безчинствам і бунтам, – це завжди краще, ніж боротьба з безпорядками [11]. Цим підтверджене значення психолого-педагогічних і комунікативних знань та умінь працівників пенітенціарної установи.

Окрім того, правоохоронцеві, вважає В. Синьов, украй необхідно володіти конкретними методами й прийомами активізуючого або гальмуючого виховного впливу на особистість та різні малі чи великі соціальні групи (роз'яснення, доведення, переконання, дискусія, «вибух», приклад, прохання, прояв доброти й турботи, комплімент, активізація гуманних почуттів, наказ, заборона, прояв компетенції, натяк, попередження про наслідки, іронія та ін.), а також уміти ці прийоми адекватно вибірково застосовувати [9].

Ще однією важливою групою умінь, необхідних у професійній діяльності офіцера пенітенціарної служби, слід назвати аналітично-дослідницькі уміння. Їх значення також обумовлене специфікою професійної діяльності офіцерів, які повинні вирішувати цілий комплекс різнорівневих професійних завдань, безпосередньо здійснювати управління всім життям і діяльністю підпорядкованих підрозділів і ув'язнених, розв'язувати різноманітні проблеми матеріального й організаційного змісту, приймати рішення в ситуаціях, що пов'язані з відносинами між людьми та не завжди прописані в законодавчих актах. А. Галай щодо цього звертає увагу на поєднання творчого характеру праці, що вимагає ґрунтовної підготовки та нестереотипного мислення персоналу виправних закладів, з її мілітаризованістю, яка обумовлює детальну регламентацію кожного аспекту адміністративної діяльності персоналу [2, с. 11]. В. Синьов вказує на важливість здатності до антиципації (прогнозу розвитку подій, поведінкових явищ) та креативності (здатності до творчих, нестандартних рішень) у поєднанні з професійними стереотипами діяльності [9]. Має значення також педагогічна винахідливість: уміння знаходити ті прийоми й способи впливу, які дають найбільший ефект у виправленні засуджених, творчий підхід, пошук нового.

Серед аналітико-дослідницьких умінь офіцера пенітенціарної служби слід назвати насамперед уміння всебічно оцінювати ситуацію певного рівня складності; вміння аналізувати різні ситуації роботи установи виконання покарань, знаходити теоретичні, науково-обґрунтовані рішення; здатність аналізувати інформацію про стан правопорядку, уміння працювати з психолого-педагогічною й методичною літературою та ін.

Насамкінець слід вказати на організаційно-рефлексивні уміння. Значення цих умінь обумовлене тим, що часто офіцер пенітенціарної служби – керівник установи виконання покарань повинен бути прикладом дотримання моральних норм, зразком організованості та сумлінного виконання обов'язків.

До важливих організаційних умінь офіцера пенітенціарної служби можна зарахувати уміння організувати власну поведінку, творчо й раціонально розподіляти свій час; здатність проявляти особисту зразковість, дисциплінованість і організованість, лідерські якості, самостійність і відповідальність при виконанні професійних обов'язків; уміння упроваджувати в діяльність установи передові форми й методи роботи щодо зміцнення режиму, нагляду й безпеки та ін.

Зі свого боку, рефлексивне ставлення офіцера до своєї діяльності є однією з найважливіших умов глибокого її усвідомлення, критичного аналізу й конструктивного вдосконалення. Рефлексивна складова професійної компетентності офіцера пенітенціарної служби допомагає йому усвідомити мотиви й сутність своєї професійної діяльності (інтереси, потреби, відповідність нормативним вимогам і т.д.), осмислювати підстави власних дій та вчинків. Йдеться про уміння прогнозувати й конструювати професійну діяльність з опорою на сучасну правову базу та новітні педагогічні й психологічні дослідження та з урахуванням особливостей установи виконання покарань, уміння здійснювати аналіз і систематизацію результатів професійної діяльності на рівні «Я-професіонал» та ін.

Загалом усі зазначені вміння й навички мають охоплювати весь арсенал дій і «технік» офіцера пенітенціарної служби, необхідних для виконання службових завдань, функцій і обов'язків. В узагальненому вигляді алгоритм виконання завдань передбачає з'ясування цілей і завдань служби, вивчення обстановки й прийняття рішення; планування роботи щодо організації виконання рішення; аналіз результатів і корекцію професійної діяльності.

Висновки. Зміст професійної компетентності офіцера установ виконання покарань обумовлений цілями й завданнями пенітенціарної служби, соціальним замовленням суспільства. Професійна

компетентність офіцера пенітенціарної служби – це інтегративна особистісна властивість, що охоплює його цінності, прагнення та мотиви професійної діяльності, правові, управлінські, спеціальні, психолого-педагогічні та комунікативні знання і вміння, професійно важливі правові якості та дозволяє ефективно організувати діяльність установи виконання покарань і взаємодіяти із внутрішнім та зовнішнім середовищем. Структурно професійна компетентність офіцера пенітенціарної служби охоплює ціннісно-особистісний, когнітивно-змістовий та діяльнісно-рефлексивний компоненти.

Перспективами подальших наукових розвідок є визначення діагностичного апарату для з'ясування стану сформованості професійної компетентності в майбутніх офіцерів Державної пенітенціарної служби України.

Література

1. Гагарин Ю. В. Формирование готовности сотрудников исправительных учреждений к воспитательной работе с осужденными (на примере начальников отрядов) : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.01 / Гагарин Юрий Владимирович. – Казань, 2010. – 205 с.
2. Галай А. О. Організаційно-правові засади формування та функціонування персоналу установ виконання покарання : автореф. дис. канд. юрид. наук : 12.00.07 «Теорія управління; адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право» / А. О. Галай ; Національна академія Державної податкової служби України. – Ірпінь, 2004. – 18 с.
3. Зимняя И. А. Компетентностный подход. Каково его место в системе современных подходов к проблемам образования? (теоретико-методологический аспект) / И. А. Зимняя // Высшее образование сегодня. – 2006. – № 4. – С. 20–27.
4. Коба О. В. Формування професійної компетентності майбутніх офіцерів внутрішніх військ МВС України у процесі вивчення тактико-спеціальних дисциплін : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Коба Олександр Васильович. – Київ, 2013. – 200 с.
5. Костенко В. А. Формування професійної компетентності молодшого начальницького складу кримінально-виконавчих установ : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Василь Андрійович Костенко. – Хмельницький, 2008. – 302 с.
6. Лучинский Н. Ф. Основы тюремного дела / Н. Ф. Лучинский. – СПб. : Издательство журнала «Тюремный вестник», 1904. – 180 с.
7. Закон України Про Державну кримінально-виконавчу службу України [Електронний ресурс] : Закон України від 23.06.2005 № 2713–IV // Відомості Верховної Ради України. – 2005. – № 30. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/>
8. Сливка С. С. Юридична деонтологія : підручник / С.С. Сливка.– Вид. 3-тє, перероб. і доп.– К.: Атіка, 2006.– 296 с.
9. Синев В. Н. Педагогика сотрудничества в индивидуальной воспитательной работе в ИТУ / В. Н. Синев // «Совершенствование воспитательной деятельности органов, исполняющих наказание» : сб. научн. Трудов. – Рязань : РВГИ МВД РФ, 1992. – С. 7–19.
10. Хасиятуллин А. М. Развитие профессионально-правовой компетентности офицеров воспитательных колоний : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.08 / Хасиятуллин Амед Муртазаевич. – Саратов, 2006. – 220 с.
11. Coyle A. Approach to Prison Management. Handbook for Prison Staff / A. Coyle. – London : International Centre for Prison Studies, 2009. – 164 p.